

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Věřitelský insolvenční návrh

Insolvenční řízení může být zahájeno i na základě návrhu věřitele.[1] Navrhující věřitel musí ve svém návrhu tvrdit jednak svou pohledávku vůči dlužníkovi a toto své tvrzení doložit[2] příslušnými listinami, tak i pohledávku alespoň jednoho dalšího věřitele, resp. konkrétní údaje o pohledávce takového věřitele včetně konkrétních údajů o splatnosti této pohledávky a to v míře, která v případě, že tato tvrzení budou shledána pravdivými, dovolí insolvenčnímu soudu uzavřít, že dlužník je v úpadku. Není zásadního rozdílu v požadavku na náležitou identifikaci splatné pohledávky insolvenčního navrhovatele a dalšího věřitele.[3] Nic na tom nemá vliv, že při zkoumání, zda dlužník je v úpadku, se v insolvenčním řízení prosazuje vyšetřovací zásada.[4]

Věřitel musí navíc k návrhu připojit přihlášku své pohledávky; je-li dlužníkem právnická osoba, je insolvenční navrhovatel, který vede účetnictví nebo daňovou evidenci povinen doložit pohledávku uznáním dlužníka s ověřeným podpisem nebo vykonatelným rozhodnutím nebo notářským nebo exekutorským zápisem se svolením k vykonatelnosti nebo potvrzením auditora, soudního znalce nebo daňového poradce, že o pohledávce účtuje. Přihlašuje-li věřitel pohledávku, která se podle IZ do insolvenčního řízení nepřihlašuje, považuje se po rozhodnutí o úpadku za uplatněnou podle § 203 IZ. Zahraniční věřitel svou pohledávku osvědčí listinami obdobnými podle cizích právních předpisů.[5]

Dále musí navrhující věřitel, který pohledávku nabył postoupením nebo obdobným způsobem v posledních 6 měsících před zahájením insolvenčního řízení, doložit čestné prohlášení o svém skutečném majiteli[6] a důvod, pro který se osoba za skutečného majitele považuje, příp. čestné prohlášení o tom, že skutečného majitele nemá. Tuto povinnost nemá věřitel fyzická osoba nebo je-li tato informace známa v přístupné evidenci.[7] Nesplnění této povinnosti má za následek, že svou pohledávku vůči dlužníkovi neosvědčil.[8]

Byl-li věřitelům insolvenční návrh nedostatečný tak, že vůbec neodůvodňoval pohledávku za dlužníkem, natož i pohledávku dalšího věřitele či věřitelů, s účinností od 1.11.2012 zákonodárce (bylo vyvoláno praxí) umožnil odmítnut takový „šikanozní“ věřitelský návrh pro zjevnou bezdůvodnost[9]. Usnesení o odmítnutí pro zjevnou bezdůvodnost se podle judikatury povahou blíží rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu, rozhodnutí však posuzuje jeho věcnou opodstatněnost jen podle údajů v něm obsažených a příloh připojených, přičemž bezdůvodnost insolvenčního návrhu je zjevná.[10] Insolvenční soud takovému věřiteli může uložit pořádkovou pokutu až do výše 500 000 Kč[11]. Insolvenční návrh je zjevně bezdůvodný, kdy a) insolvenční navrhovatel dokládá oprávnění jej podat pohledávku, ke které se pro účely rozhodnutí o úpadku nepřihlíží, b) jde o insolvenční návrh podaný opětovně a insolvenční navrhovatel při jeho podání nedoloží, že splnil povinnosti mu uložené rozhodnutím o předcházejícím insolvenčním návrhu, c) jeho podáním insolvenční navrhovatel zjevně sleduje zneužití svých práv na úkor dlužníka nebo d) nebyla řádně a včas zaplácena záloha splatná při podání insolvenčního návrhu[12]. Insolvenční navrhovatel pak nový insolvenční návrh může podat až po uplynutí doby 6 měsíců od právní moci usnesení.

Jelikož však takový insolvenční návrh a řízení bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku, údaje o dlužníkovi (i při odmítnutí šikanozního návrhu) byly veřejně přístupné, což pro dlužníka mohlo mít řadu komplikací, např. v otázce účasti ve veřejných zakázkách apod. Proto Novela 2017 zavedla nové ust. § 100a IZ, podle něhož každý věřitelský návrh před jeho zveřejněním a vydáním vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení příslušný soudce předběžně posoudí z pohledu důvodných pochybností

o důvodnosti věřitelského návrhu (z důvodu podle § 128a IZ) a v kladném případě rozhodne, že věřitelský návrh nebude zveřejňován (pouze úřední záznam[13]) a vyhláška nebude vydána (tedy z pohledu veřejnosti insolvenční řízení se žádné nevede), přičemž do 7 dnů musí soud rozhodnout buď o odmítnutí věřitelského návrhu pro zjevnou bezdůvodnost (pro veřejnost insolvenční řízení zůstane skryto, neboť nebude nic zveřejňováno, tedy nebudou se s návrhem pojit ani žádné účinky proti dlužníku), nebo bude vyhláška vydána a zveřejněna (tím nastanou účinky zahájeného insolvenčního řízení) v insolvenčním řízení bude pokračováno klasicky tak, že budou vyzváni další věřitelé ke sdělení svých pohledávek vůči dlužníku, případně vyzván navrhovatel k zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení[14] a vyzván dlužník k vyjádření se k insolvenčnímu návrhu.

Až touto Novelou 2017 tak ve skutečnosti došlo k omezení negativního vlivu šikanozních věřitelských návrhů vůči dlužníkům.

Pokud je věřitel (nebo zástupce, který za něj podává insolvenční návrh) osobou, které plyne povinnost podle § 80a IZ činit podání vůči insolvenčnímu soudu elektronickou formou, nesplnění této povinnosti má za následek, že se k insolvenčnímu návrhu nepřihlíží.[15]

„Jestliže je dlužníkův věřitel v pozici insolvenčního spolunavrhovatele i přihlášeného věřitele a vezme zpět pouze insolvenční návrh (což ve vztahu k němu povede k zastavení k insolvenčního řízení), aniž by ale také vzal zpět přihlášku své pohledávky, zůstane na jejím podkladě i nadále účastníkem (stále probíhajícího) insolvenčního řízení (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29.5.2012, sen. zn. 3 VSPH 1463/2011). Jestliže insolvenční navrhovatel, respektive všichni insolvenční navrhovatelé vezmou insolvenční návrh, o kterém bylo rozhodnutí jinak než vydáním rozhodnutí o úpadku, zpět až za odvolacího řízení, odvolací soud zruší rozhodnutí soudu prvního stupně (čímž se vypořádá s podaným odvoláním) a řízení zastaví (když odpadl předmět, o kterém by v řízení rozhodoval) (§ 7 insolvenčního zákona ve spojení s § 222a odst. 1 občanského soudního řádu). ... Jestliže však některý z insolvenčních navrhovatelů na svém návrhu setrval, insolvenční (odvolací) řízení dále pokračuje a odvolací soud z podnětu jeho odvolání napadené usnesení přezkoumá (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27.5.2010, sen. zn. 1 VSPH 833/2009). Podání dalšího insolvenčního návrhu se považuje za přistoupení k řízení o původním insolvenčním návrhu a nelze s ním tedy dále zacházet jako se samostatným insolvenčním návrhem (viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.3.2012, sen.zn. 29 NSČR 21/2012). Přistoupí-li další („nový“) insolvenční navrhovatel do insolvenčního řízení podle § 107 insolvenčního zákona (tak, že podá „další insolvenční návrh“) v době, kdy insolvenční soud nepravomocně rozhodl o zastavení insolvenčního řízení pro zpětvzetí insolvenčního návrhu dosavadním insolvenčním navrhovatelem (respektive všemi dosavadními insolvenčními navrhovateli), má od okamžiku, kdy takto přistoupil do řízení, postavení insolvenčního navrhovatele, jehož insolvenční návrh nelze věcně projednat, jelikož řízení o něm zastavil insolvenční soud. Ve smyslu § 107 odst. 2 insolvenčního zákona totiž pro něj „platí stav řízení v době jeho přistoupení k řízení“, bez zřetele k tomu, zda s takovým stavem insolvenčního řízení souhlasí.“[16]

Do 31.8.2020 Lex Covid jako jeden z krizových zákonů zakázal možnost podávání insolvenčních návrhů věřiteli.[17] Takový návrh tedy insolvenční soud zapíše do rejstříku nejasných podání Nc. S návrhem se nebudou pojit žádné účinky podle insolvenčního zákona. Podle jiného krizového zákona však takové rozhodnutí bude potřebovat zaměstnanec (nebo bývalý zaměstnanec), který bude žádat o kompenzaci mzdových nároků od Úřadu práce ČR při platební neschopnosti zaměstnavatele[18].[19]

Věřitel může podat další insolvenční návrh vůči témuž dlužníku i za dobu trvání moratoria, přičemž účinek tohoto úkonu nastává až zánikem moratoria.[20]

Mgr. Bc. Milan Horák,
asistent soudce
Krajský soud v Ústí nad Labem

e-mail: MHorak@ksoud.unl.justice.cz

[1] § 97 odst. 7 IZ

[2] Např. usnesení VS Praha, sp.zn. MSPH 99 INS 26240/2015, 4 VSPH 2154/2015, ze dne 10.12.2015

[3] Např. usnesení VS Praha, sp.zn. KSPL 29 INS 6385/2011, 3 VSPH 795/2011, ze dne 30.11.2011

[4] Usnesení Nejvyššího soudu, sp.zn. 29 NSČR 14/2011, ze dne 21.12.2011

[5] § 105 odst. 1 a 2 IZ, doložení listin bylo vloženo Novelou 2017

[6] Podle zákona č. [253/2008](#) Sb.

[7] § 105 odst. 3 ve spojení s § 177 IZ

[8] § 105 odst. 3 IZ, v takovém případě bude návrh zapsán do rejstříku Nc

[9] § 128a IZ

[10] Např. usnesení VS Praha, sp.zn. MSPH 94 INS 12307/2014, 1 VSPH 1682/2014, ze dne 20.11.2014

[11] S účinností do 30.6.2017 byla výše pokuta maximálně 50 000 Kč

[12] § 128a odst. 2 písm. d) vloženo s účinností od 1.7.2017 v souvislosti s dalšími ustanoveními proti šikanozním návrhům, např. § 100a IZ

[13] Podle § 100a odst. 2 se rozhodnutí pouze poznamená do spisu. Praxe dovodila, již při úvodním setkání zástupců justice krajských a vrchních soudů v Kroměříži v červnu 2017, že bude vyhotoven úředním záznamem.

[14] § 108 odst. 2 IZ (původní odst. 1)

[15] § 80a odst. 2 ve spojení § 97 odst. 4 IZ, návrh bude zapsán do rejstříku Nc

[16] Řeháček Oldřich, Konkursní noviny, číslo 11/2018

[17] § 13 zákona č. [191/2020](#) Sb.

[18] Zákon č. [118/2000](#) Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

[19] § 2 zákona č. [248/2020](#) Sb.

[20] § 121 odst. 1 IZ

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenci při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenci – judikатурní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)